

καθαρός θεωρητικός, που γι' αυτόν δεν υπάρχει ή αρμονία μεταξύ της σύλληψης και της εκτέλεσης.

Κατόπι ακολουθήσανε τ' άλλα του έργα, που αποτέλεισαν στο τέλος, σύμφωνα με την τελευταία Ρουσσική δημοσίευσή, δέκα τόμους, που περιέχουν ρομάντσα, δηγήματα, δραματικά δοκίμια και κριτικές.

Κανένας ξένος δε διαβάστηκε και δε θαμάστηκε τόσο πολύ στη Γαλλία όσο ο Τουργκένιεφ, που οι Γάλλοι τον θεωρούσαν σχεδόν δικό τους.

Η γλώσσα του στο πρωτότυπο, όπως λένε οι κριτικοί, μιὰ γλώσσα που πρώτος αυτός μεταχειρίστηκε με τόση αξιοπρέπεια κι επλούτισε τόσο, μ' αθεραπεύει όλες τις καλλονές της παρθένας γής, μ' αφέρει όλα τα άρωματά των σπάνιων άνθων της πατρίδας του και τρέχει ελεύτερη, διάφανη, όμοια με τα μεγάλα της Ρουσίας του ποτάμια.

Βλέπουμε με τον λεπτότερον τρόπον την ειρωνεία του για τη ζωή της ρουσσικής αριστοκρατίας, που φτάνει σε σάτυρα στο έργο του. Ο «Καπνός» (1867), όπου περνάει η ζωή ή ψεύτικη των αριστοκρατών στα μπάνια στο εξωτερικό και στα μέρη που περνούσε για διακείδαση.

Το τελευταίο του έργο εΐτανε η «Παρθένα Γής» (1877), που δημοσιεύτηκε πρώτα γαλλικά στη φημερίδα την παριζιανική «ο Χρόνος» και ύστερα βγήκε σε τόμο ρουσσικό, μ' βρίσκοντας κανένα εμπόδιο από τη λογοκρισία.

Η τελευταία του επίσκεψη στη Ρουσία εΐτανε στη Μόσκα, όταν πήγε στις γιορτές για τον Πούσκιν, κι' ο κόσμος τον δέχτηκε με συνέπαρμα και οι φοιτητάδες του ξεζέψανε τ' άμμάξι.

Έγραφε αρκετά χρόνια στο Παρίσι, μεταφράζοντας ο ίδιος ή επιβλέποντας τις γαλλικές μεταφράσεις κι' έχοντας φίλους όλους τους διαλεχτούς καλλιτέχνες τον Προσπέρ Μερμέ, τον Άλφονς Ντωντέ και το Φλωμπέρ, που αγαπούσε και θαμάζε ξεχωριστά.

Πέθανε στο Μπουζιζιάκ κοντά στο Παρίσι στις 3 του Τρυγητή 1883.

Μιά μέρα πριν πεθάνη έγραψε ένα γράμμα στο φίλο του Τολστόη, μιὰ διαθήκη που του έφινε σαν πατέρας τη φροντίδα για τα γράμματα και το καλό της αγαπημένης του πατρίδας. Κι' αφήνοντας την ενέργειά του και την αγάπη του στα χέρια ενός γίγαντα κοιμήθηκε ήσυχος, ενώ η πατρίδα του άνοιγε την πλατιά και παρθένα άγκαλιά της για να δεχτή τον ώραίο νεκρό, τη χιονισμένη άγκαλιάαυτής της θα-

μαστής χώρας, που ο μεγάλος συγγραφέας την εκλεινεν δλάκερη μέσα του.

Άφησε άπαρηγόρητους όλους τους πατριώτες του, μ' περισσότερο κεινούς που τον γνωρίσανε, που γνωρίσανε τη συμπονια του και βοήθεια για κάθε δυστυχισμένο και που στο ψηλό του κορμί, στα βαθιά του ώραία μάτια και την τραχιά φωνή, που σου θύμιζε Ρούσο χωριάτη, έβλεπε τον άντρα που ενσάρκωνε τη μεγάλη ρουσσική ψυχή και που στη φωνή του μιλούσε όλη του η πατρίδα.

Κέρκυρα. INTA ΓΑΡΤΖΩΝΗ

ΠΑΡΑΚΑΛΙΟ

Φύσηξε κακός άγέρας
Φύσηξε βοριάς
Κι όλα τ' άνθια συνεπαίρνει
Της καλοκαιριάς.

Πιό σιγά, βοριά μου, φύσα,
Σε περικαλώ
Κ' εγώ μήπως τον κρυφό μου
Χάσω θησαυρό.

Γιατί άνθίζουν κι από μένα
Μέσα στην καρδιά
Τα τραγούδια, τα λουλούδια,
Μόσχος και χαρά.

ΞΕΝΙΤΕΜΕΝΟΣ

Τι νάν την κάνεις την γραφή,
Που δέ μιλεί το γράμμα;
Σου γράφω με τα κλάματα
Κι όλα μου σβιούν τα γράμματα.

Άνήξερος κι άνήμπορος
Περνώ στα μάβρα ξένα
Στο νοῦ μου έσένα βάζοντας
Και σένα λογαριάζοντας.

Και με τα μάτια στοῦ γιαιού
Την άκρη καρφωμένα
Σου στέλνω χαιρετίσματα
Με τοῦ βοριά τα κύματα.

ΒΑΡΑΕΝΤΗΣ

Ο ΝΟΥΜΑΣ ΒΓΑΙΝΕΙ ΚΑΘΕ ΚΥΡΙΑΚΗ

• ΣΥΝΤΡΟΜΗ

Για την Ελλάδα αρ. 10.—Για το Έξωτε-
ρικό φρ. αρ. 10
20 λεφτά το φύλλο λεφτά 20

ΒΡΙΣΚΕΤΑΙ: Στα κισόκια της Πλατείας Συντάγματος, Όμόνοιας, Υπουργείου Οικονομικών, Σταθμού Τροχιάδρου (Όφθαλματρείο), Σταθμού ύπόγειου Σιδηρόδρου (Όμόνοια), στο καπνοπωλείο Μανωλακάκη (Πλατεία Στουρνάρα, Έξάρχεια) στα βιβλιοπωλεία «Εστία» Γ. Κολάρου και Σακέτου (δόδος Σταδίου, άντικρύ στη Βουλή).

Η συντρομή πληρώνεται μπροστά κ' είναι ενός χρόνου πάντα.

ΦΑΙΝΟΜΕΝΑ

Κ Α Ι

ΠΡΑΜΑΤΑ

ΚΑΠΙΟΣ

γεροντάκος βλέποντας ένα δειλινό στον περίπατο τα παιδιά ενός Υπουργού μας, κάτι όμοιφα και χαριτωμένα μικράκια που σοβαρά σοβαρά βαδίζανε πλάι της νταντιάς τους, γέρισε κ' εΐπε τοῦ συντρόφου του:

— Νά οι μέλλοντες τύρανοι της πατρίδας μας.

— Τα παιδάκια; Και τί έχεις να φοβηθείς απ' αυτά για νάν τα λες τυράνους;

— Έγώ; Τίποτα! Μά συλλογιέμαι τα καημένα τύρανακια μου που θά τυραννηθούν αύριο απ' αυτά, καθώς τυραννούμαστε σήμερα εμείς απ' τον πατέρα τους!

Τα λόγια του αγαθού γεροντάκου ήσαν προχτές ο γιός του Ράλλη νάν τα βεβαιώσει. Ο κ. Γιός, άξιος γιός του πατέρα του, σε κάπιο λόγο εκλογικό ποῦβγαλε στους «άγαπητούς συμπολίτας», δέ ντυράπηκε να πει μαζί με τόσες άλλες συνηθισμένες φεντιές και την πιό

— Μη για το Θεό, μ' ας επνιζεις.

— Πιό, πιό μαννάκα μου.

— Σκύλλε.

Μά πριν ιδούν καλά, το καΐκι του Σύρμου περνούσε από δίπλα τους δίνοντας ήσυχον φόβο. Η πρύμη του βουλιάζει τη θάλασσα και γλιστράει.

— Μά παλαβός είσαι, θέλω να ξέρω; θαλά μ' ας πνιζεις.

— Όχι άλλο τίποτα, μόνο μ' ας βλέπουν κι απόξω και γελούνε, λέει ο Καμένος.

— Ένας γαμπρός θαλά π' ας χαμένος.

— Ένας γαμπρός και... Καλά εμείς!... το καΐκι;

— Δεν έχει ανάγκη απ' το καΐκι ο γέρο Ζάχος. Έσας σ' ας γλύτωνα.

Άνοιξε κατά το πέλαγο τα κύματα σηκώνονταν όρθά. Πάνω απ' το τραγούδι τους άκούονταν το βουητό του μπάτη. Πιτσιλιζαν σταξίες άπάνω τους βωδιασμένες μ' άρμύρα.

Έφτασε μισοπελαγίς, έβαλε δίπλα το τιμόνι. Κόβεται ο δρόμος του καΐκιού κι άκούεται μόνο η θάλασσα. Το καΐκι πηδάει από πλώρη σε πρύμη καπ' τον ούρανό. Έπεσε το παννί τενιασμένο. Έβαλαν το κουπί, γύρισαν το παννί απ' την άλλη πάντα φουσκώνει, και πάλι κινούν.

Ο Καμένος έφτασε κι αυτός άνοιχτά. Ο μπάτης άγρίεψε τώρα και τα κύματα έχουνται φοβερά. Έφτασε ένα μεγάλο κύμα, σκάζει και χύνεται ως τα κατάρτια. Το καΐκι σκαμπανεβάζει μ' όρμη και γονατίζει μες τους μελανούς τάφους. Τα μπούνια του παίρνουν θάλασσα. Το ποσκίρτισμα τους ραντίζει όλαένα με ψιχάλες σ' άβροχή. Έπεσαν στ' άμπάρι οι γυναΐκες και σκουίζουν.

— Έ καλά θά τα γυρίσουμε. Τη μπουρίνα λύστε ένας, ποιός θά βάλει κουπί;

— Ποιός; εσύ που μ' ας έφρες.

Σαστίζει ο Καμένος και κοιτάζει πότε την πρύμη, πότε την πλώρη.

Σιωπή βαστάει πάλι. Μόνο δεν παύει το πύφλισμα της θάλασσας. Σκάζουν τα κύματα και τινάζουν σα χαιτες τον άφρό.

— Μ' ας επνιζεις! Που'ν ο γέρο Ζάχος να σε ιδεί, θά σε σκότωνε.

Μπού... πάλι βουλίζει ο μπάτης άγριος, τα κύματα χορεύουν.

— Για όνομα Θεού, πνίκαμε.

— Σωπάτε, διάβολος να μ' ας πάρει. Δεν τα παίρνει το καΐκι.

Τραβάει κουπί με δύναμη ώστε να σπάσει και τρέχει στην κουδέρτα να γυρίσει το παννί κοιτάζει

και το τιμόνι. Το καΐκι δεν μπορεί να γυρίσει κοιτάζει τότε τα κύματα μ' άπελπισία ρουτώντα.

— Μπρέ γύρισε, γύρισε να πάμε έξω.

Ο Καμένος βρίζει.

— Καλά, τί κ' ανώ εγώ τόσην ώρα; Να, δεν μπορούμε να τα πάρουμε στα όρστα, αν τα πάρουμε στα πόντζα καλά είμαστε, άδερμή καλό πνιζίμο.

Τελευταία ρουσκωσε το παννί και κίνησε το καΐκι για το λιμάνι.

— Άχ, Λενιώ, εσύ τα φταΐς όλα, λέει ο Καμένος, χαμογελώντας ύστερα απ' το φόβο του.

— Τί φταΐς το κορίτσι, ξεπατωμένε; εΐς' άνίκανος εΐς.

Του Σύρμου το καΐκι έστρεψε αυτή τη στιγμή μες το λιμάνι. Οι δυο στεργιές ξεδιπλώνονται κι άπλώνονται να τ' άγκαλιασουν στη γαλήνη τους. Τώρα τανούσαν τα παννικ τους τα πολλά καΐκια κι άνοιγονταν για βόλτες στο πέλαγο. Ο Σύρμος έραξε το δικό του και βγήκε έξω νύχτωνε και κινούσαν να φύγουν πλησίασε κατά τη φαμελιά του Ζάχου.

Η μαννιά του Λενιού είχε έναν μπόγο να πάρει.

— Στάσου, μαννιά, να σε βοηθήσω.

— Έλα. Στο γάμο σου.

— Έέρεις, αλήθεια, να σε κάνω μαννιά;

χοιτηρή κι αδιάντροπη ψευτιά, πώς δηλ. ο κ. Θεοτόκης είναι ο ΗΘΙΚΟΣ ΑΥΤΟΥΡΓΟΣ ΤΗΣ ΔΟΛΟΦΟΝΙΑΣ του Ντεληγιάννη.

Και οι «ἀγαπητοί συμπολίται» χειροκροτήσαν το ρήτορα κι ο μπαμπάκος του θάν τονέ γλυκοφίλησε το βράδι και θά κοιμήθη με τή συνείδηση ἀναπαμένη πώς δίνει από τώρα στην πατρίδα έναρ αξιο διάδοχό του και σωτήρα της

Τέτοιους πατέρες είναι νάν τους ζηλεύει κανείς, και τέτοιους γιούς νάν τους καμαρώνει, και τέτια πατρίδα νάν τή μακαρίζει που εντύχησε ναποχτήσει τέτοιους σωτήρες που να σκοτώνονται όχι μόνο πώς να τή σώσουν οι ίδιοι, όσο ζούνε, μα πώς νάν τής εξασφαλίσουνε σωτήρες και για το μέλλον της.

Κοίμα μοναχά που ο μακαρίτης ο Ντεληγιάννης πέθανε ανύπαντρος και δεν μπόρεσε ναφίσει απογόνους του. Αν ο κ. Γιώς του Ράλλη μās υλόσκεται τόσα, φαντάζεστε πιά τί μπορούσε να βγει ένας γιός του Ντεληγιάννη!

ΕΝΑ

έξοχο καθαρευουσιάνικο μνημείο δημοσιεύτηκε στην «Πατρίδα» τής περασμένης Κυριακής, που μοναχά αυτό είναι άρκετό να δείξει το ρεζιμί που παθαίνουν οι συφοριασμένοι δημόσιοι υπάλληλοι με το να αναγκάζονται να γράφουν την «Επίσημη γλώσσα», καθώς λέγεται ή καμαρωμένη καθαρεύουσα.

Κατασκευαστής του γλωσσικού αυτού μνημείου είναι κάποιος νοματάρχης άστυνόμος σε χωριό του Μωριζ, κι αξίζει στ' αλήθεια το μνημείο του να στηθεί και στις στήλες του «Νουμά».

Γλεντείστε το λοιπόν·

«Άθριον περί ώραν 10 π. μ. θέλει τελεσθή εν εκκλησία τελετή, ήγουν πανήγυρις, εν ή δέον να παρερευθούν άπασαι αι άρχαι του τόπου (Πάρεδρος) ήγουμενο ήμων ως άστυνόμου μεγάλη στολή (παρασημοφορία), άπαντες δε οι χωρικοί κάτοικοι θέλουσι καταλάβει θέσεις, αι δε άρχαι όπισθεν Έμου».

«Ελλείπει μουσικής, τή κατ' αυτήν, μερίμνη του Παρέδρου, θέλουσι κανόνισι τή εγχώρια τύμπανα, ενθάδε και άκολούθως επιδοθώπιν εις διασκεδάσιν ήσυχόν, εις λιτόν φαγοπότιον, μετά επισκεψήσοντας έμέ εν τώ Καταστήματι μου, οι δε χωρικοί έλλείπει άερισμόσως και βεγαλικών θέλουσιν άνάψει μικράς, άνευλαβείς και άνεπιζημίους πυρκαϊάς διά ζηρών χαμοκλάδων άνά τās όδοις, εν οίς περιπατούντες θα φέρωσι φανάρια».

— Ά αυτό μην το στοχαζεσαι. Θα με κάνει, που θα με κάνει. Αίντε φεύγ' από δω.

*

Κάθε μέρα μεθησμένος ή Καμένος τόρριζε όζω. Κρίμα στο παιδί! Κι όλο τ' όνομα της τραγουδαει.

— Έλα να πιεις και συ κανένα. Θυμάσαι κείνο το βράδι στο παγκύρι, ως το χωριό ήρθανε μαζί κείνες κι αυτός. Πώς δεν την πήρε λαμπρατιά μοναχά.

— Τί να σε κάνω; είσαι κουτός! Όταν τις έβγαλες στη βόλτα, να το δώσεις δρόμο στην Ανατολή, όπου πήγαίνες. Αλλά ε, ε καμμένο, μαύρο φίδι θα σέτωγε. Θαλά σε κυνηγήσω, που θαλά μου πες, δε γλύτωνες.

— Άστα αυτά, πιε ένα άκόμα. Σκύψε να σου πω στ' αυτό: Μα την Παναγιά, ή θαλασσα να με φάει, αν δε μου μίλησε σήμερα ή μάνα της. Μου τή δίνουν λείε. Θα μου δώσουν και τή μισή τή βάρκα. Έχουν όμως και κάτι χρέος. Θα πάρω το μισό άπάνω μου, μοναχός μου, δε μουπαν τίποτε γι' αυτό. Έ Κώστα, τί λές εσύ;

— Μακάρι, Παναγιά μου, να είναι σωστά.

— Σωστά λείε; σωστά και σωστά.

— Άλλη φορά βρήκε το Γιάννη ο Σύρμος.

• Απαγορεύεται ένώπιον ξένω, ή όπλοφορία, ή θήρα, ή μαγκουροφορία, οι πυροβολισμοί, το άπότομον βήξιμον και ή εκκαθάρισις τής ρινός διά τών χειρών, έπιτρεπομένων μόνον εν άπομεμακρυσμένη συνοικία εις περι λύχνων άρās ώραν.

«...Προσκαλούνται πάντες και πāsαι όπως άθριον κατὰ τήν γενικήν έόρτασιν τής συγκεντρώσεως τών ξένων έκτελίσειν γενικήν κάθαρσιν τών δρόμων τής εγχώριου κωμοπόλεως. Να δέτωσι διά στερεών άλύσεων τους σκύλους (κύνας) και άπαντα τὰ κακοποιά στοιχειά τὰ τυχόν δυνάμενα να προσβάλουν τήν εγχώριον δημοτικήν αιδώ τής κωμοπόλεως. Να θέσουν φίμωτρον άνά τὰ στόματα τών φωνασκούντων έμφύχων ζώων, οίον κτηνών διαφόρων καταγωγών, γένους τε και φύσεως, ή και εις άνθρωπογόναια άκατάλληλα συμπεριφοράς εις ξένους κατὰ τήν υπερτελούμένην πανήγυριν ενθάδε. Να έμποδίσουν το άγγάρισμα τών ζων και τών ήμίονων (μουλαριών), το χλιμίντρισμα τών ήπων, το γαύγισμα τών κυνών, το σούρισμα τών τε βοών, χοίρων, ως και γαλών (κατσουλίων).

«Οι έμπορευόμενοι δέον να επισκευάσωσι το δικαιοστάσιον τών ζυγαριών των, σταθμών τε και μέτρων προς το συμφέρον τής ύπηρεσίας, οι δε παραβάται του παρόντος Διατάγματος τιμωρηθήσονται αυστηρώς».

«Απαγορεύεται το λούσιμον εν τώ ποταμώ άνευ άδείας ή έπίσης ή εισοδος άμφοτέρων τών γενών και ιδιαιτέρως εν θερμοίς λουτήροις καθ' όλην τήν διάρκειαν τής πανηγύρεως, ώσούτως ή διανυκτέρευσις και μεταδασις προς ρευθασμόν εις τους πρόποδας τής θαλασσίας φλοίσθης άμφοτέρων τών γενών προς άποφυγήν επεισοδίων άπαγωγής μεταξύ των. Όσοι όφθώσι περ' Έμου τε και τών όργάνων μου άργολαβούντες, άρρενας μετά θηλέων, θέλουσι ραβδισθή άνηλεώς εντός και έκτός του κρατητηρίου. Όσούτως απαγορεύεται το κρυφοκούτταγμα εκ παραθύρων οίκων ή ξενοδοχείων παρα προσώπων άλλοτρίων γενών, ως και εν όδοίς, περιπάτοις, καφείοις κτλ. κτλ. Έν γένει δε απαγορεύεται ή δευτεροπλαστοθεώρησις!»

«Απαγορεύεται ή διέλευσις άνθρώπων επί κτηνών έφιπποι άνά τās όδοις εν τή εγχώριω κωμοπόλει προς άποφυγήν τσαλαπατήματος παιδων ως εκ τής άπό ρυτήρος έλάσεως πόδας τών κτηνών».

«Το κλείσιμον τών καταστημάτων κανονίζω παραπάδα, πλην τών λεσχών, άμα τή δύσει του ήλιου, τών δε οίνοπωλών ή 11 τής νυκτός, τα δε δημόσια θεάματα ή 12 (μεσονύκτιον) πλην του δημοσίου θεάματος τών Καρχακιοζαριών θεατρικών σκηνών τήν πρωίαν περι το λυκαυγές, τούτέστι άμα τή έμφανίσει του ήλιου εις τήν γήν τών κατοίκων».

Το πρωτότυπο βρίσκεται στα γραφεία τής «Πατρίδας» ή όποια μās βεβαιώνει πώς «Το έγγραφον αυτό έτοιχοκολλήθη ως άστυνομική διάταξις εις πρωτεύουσαν Δήμου τής Δυτικής Ελλάδας εν έτει σωτηριώ 1903». Και τήν πιστεύουμε.

ΚΑΤΟΥ

από το έγγραφο του νοματάρχη, το Μιστριωτικώτατο, μπορούσε κανείς να κολλήσει, έτσι σε συνέχεια, το λόγο πουβαλε ο μπάρμπα Μιστριώτης στο Δημοτικό θέατρο ύστερ' από την παραστάση τής «Ηλέκτρας», μα δεν κάνει γιατί θα ντροπιαζότανε ο καμμένος ο νοματάρχης που δεν έκανε δα και κανένα μεγάλο έγκλημα για νάν τονέ δέσει στην ίδια αλυσίδα με το Μιστριώτη.

Τί είπε ο Μιστριώτης και τί λείε και τί θα πει είναι γνωστό, αφού πάντα τις ίδιες άνοησίες λείε και δεν κουραζεται ποτέ νάν τις αλλάξει· ενά λόγο έχει και μās τον ξεφουρνίζει σε κάθε περίπτωση. Στην παραστάση τής «Ηλέκτρας» τούτο το καινούριο είπε, πώς δηλ. «ο Διαδόχος του Έλλ. θρόνου έζηνήγκασε κατὰ το παρελθόν έτος τους χυδαίστας ενά μηκέτι παρεμβάλωσι κολυμματα εις τήν εθνικήν ύπόθεσιν».

Καταλαβαίνετε τίποτα απ' αυτό τ' Αλαμπουρνεζίκια; Πότε ο Διαδόχος «εζηνήγκασε» και ποιό είναι ή «Εθνική ύπόθεσις»;

Εμείς δε θυμούμαστε νάγινε τίποτα τέτιο πέρου, ούτε πρόπερου, ούτε ποτέ. Θυμούμαστε μόνο πώς πέρου ο Εισαγγελέας κ. Μπενή-Ψάλτης, κι έχι ο Διαδόχος, έβγαλε το Μιστριώτη γι' άκαταλόγηστο. Τίποτ' άλλο. Όσο για την «Εθνική ύπόθεση», φοβούμαστε μήπως έννοσι τήν παραστάση των «αρχαίων Δραμάτων». Τότε όμως ή «ύπόθεση» αυτή δεν είναι ακαίβητος πνευματισμός, καθώς τή χαρακτηρίζει στο λόγο του, αλλά ακαίβητος χρηματισμός και να μās συμπαθεί.

«ΣΤΙΣ»

27 του Μάρτη κάνουμε Κυθήρηση». Το είπε ο Ραλλάκος αυτό και το πιστεύουμε. Φτάνει μόνο να βγάλει έξη έφτά δικούς του εδώ—που δεν το πιστεύουμε—και τότε την πέχνι την ξερεί. Αρπάξει άμέσως τις σανίδες και σου λείε!

— Τί κι ε' δε μου τή δώσανε οι έπαρχίες τήν πλειονοψηφία, αφού μου τήν έδωσε ή Πρωτεύουσα;

— Έτσι δεν τόκνε και τήν άλλη φορά; Δίχως λοιπόν νάνα Καζαμίας ο Ραλλάκος μās προφήτεψε τί θα γίνει στις 27 του Μάρτη.!

— Έ;

*

Άμα ζανκείδε το Λενιώ και χαμογελούσε εκείνο από μακριά·

— Άναπες το πλουσιόπαιδο ε; και κείνος σ' αγαπάει, δεν ξερείς πόσο! Μα δε σε παίρνει, μην το στοχαζεσαι. Μην ψήλωσε ή νούς σου, σένα και τής μαννιάς σου.

Έκείνη τον κοιτάζε σαστισιμένα.

*

Κι ο Καμένος γυρίζει στο χωριό κίτρινος κ' ή ματιά του θολωμένη· τα γένεια του ρουμκεψαν στο μαυροκίτρινο πρόσωπό του.

— Βρέ άδερφέ, τί κατάντησες σε φτισικός; Και δεν ζουρίζεται και λιγάκι· πώς θα σ' αγαπήσει αυτή;

— Άσε με, βρέ Κώστα, θα με πεθάνει... χάσαμε το καλοκαίρι μας, δεν πήμε να δουλέψουμε· κοιτάζουμε σαν τους γλάρους· ποιός να τήν πρωταρπάξει. Σωστά χάσαμε τον καιρό μας. Είναι με κανένα καίκι;

— Το Ζάχο περιμένω να ξεκινήσει. Θα πάω μαζί. Έτσι θα μου μείνει και το Λενιώ έμένα.

— Θα το κλέψω, Κώστα, πιστεψέ με. Τώρα συλ-

— Έ Κώστα, πάσο, πάσο εμείς οι άλλοι. Θα ρώ πώς θα σου μείνει εμένα. Έπειτα έχι και το καικάκι. Θα μπεις καπετανιος, θα πάρεις και το μπάρμπα Σταθη σκλάβο άπέναντι το προικιό.

— Έγώ να τήν πάρω αυτή; Θεός φυλάξει. Μ' αυτή όλους, όσοι τήν κοιτάζουν μα φορά. τους αγαπάει.

— Και να ιδεις που θα τους αγαπάει πάντοτε.

— Μα πραγματικώς σ' αυτή δεν είναι έρωτας. που λένε, ν' αγαπήσει ένα παιδί να το παρει, μα δείχνει τί θα γίνει.

— Τί να σου κάνει κι αυτό το κακόμοιρο. Είρεις τί λείε ή μαννα του; τριαντάφυλλο να ήταν δε θαχε να δώσει από ένα φύλλο σ' όσους τήν αγαπών.

— Νάξερεις τί λείε κι ο πατέρας του! Όπου να πάει, λείε, όλο γαμπρούς βρίσκει, αλλά εσύ τον παρασκλέτισης. Καλα όμως του τήψαλα εγώ προχτές. Μαλώσαμε, ξερείς, για καλά, λέω, βγάλ' το απ' το νού σου, για κει που κοιτάζειεις είναι ψηλά και δε φτάνει το μπόι σου. Μούπε ότι ζηλεύω. Βρέ εγώ, λέω, να ζηλέψω, τί να σε ζηλέψω, ψωριαρή;

— Είναι όμορφη όμως, πολύ όμορφη.

— Ά μα διάολος να τους πάρει. Τί τή θέλω τή μορφιά; Μορφιά μοναχά; Αυτή όμως εμένα αγαπάει μοναχά με τα σωστά της.

ΣΤΕΦΑΝΩΜΑ

Θέλουμε μερικά ευγενικά παιδιά του Πανεπιστημίου που πασχίζουν να καταφέρουν να βγει κ' ένας τόμος της Βιβλιοθήκης Μαρασλή με δηγήματα του Παπαδιαμάντη. Ο τόμος αυτός έπρεπε να έχει βγει από χρόνια, κ' ένας τέτοιος τόμος θα τιμούσε και τη Βιβλιοθήκη Μαρασλή και το "Έθνος, περισσότερο βεβαίαι από τα «Φιλολογικά Παρεργα» του Βλάχου κι από τόσα και τόσα άχρηστα βιβλία που βγάζει μόνο για να νάν τα βγάζει δίχως και να διαβάζονται. Μά, βλέπετε, εκείνοι που τη διευτύνουν κοιτάζουν την τσέπη τους μοναχά και τους φίλους τους, μη λογαριαζοντας καθόλου αν οι χιλιάδες του Μαρασλή πηγαίνουν στα χαμένα χωρίς να ωφελούν σε τίποτα.

Δεν ξέρουμε α θα καταφέρουν τίποτα τα παιδιά. Μά κι α δεν καταφέρουν, φτάνει μόνο που καταπιστήκανε μια τόσο ευγενικά δουλιά για να ζίζουν το στεφάνωμα. Να σε τί πρέπει οι φοιτητάδες να καταγίνονται, κι όχι σε Βαγγελικά, Ορεισιακά και σ' άλλα τέτοια Μιστριωτοκαμώματα.

ΣΗΜΕΡΑ

πήγε στα Πετράλωνα, αβρις θα πάει στα Πυθαράδικα, μεθαύριο στη Γαργαρέττ, αντιμεθαύριο στην Κασσιδα, κι άμα ξεμπερδέψει με την Αθήνα, θα πάει το ρύσημά του για τις Έπαρχίες. Πρώτα στη Θεσσαλία, ύστερα στο Μωριά, κατόπι στα Έφτάνησα.

Ο καημένος ή Ραλλάκος, σωστός Περιπλανώμενος Ίουδαίος κατάντησε. Πρέπει να μη μείνει γωνιά της Ελλάδας που να μην άγιαστεί με τις ψευτιές του και να μην άκούση τις ρητορικές του μπουμπουλήθρες! Πρέπει όλ' οι Ρωμιοί να γνωρίσουν κι από κοντά το σωτήρα τους!

ΒΓΗΚΕ ΣΕ ΒΙΒΛΙΟ

ΔΗΜ. Π. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΥ

Ο ΑΣΩΤΟΣ

Δράμα με τρία μέρη

Και πουλιέται 2 δραχμές

στά γραφεία του «Νουμά»

και στο Βιβλιπωλείο της «Εστίας».

λογίστηκα κείνα τα λόγια, που μούπες μια φορά. Θα το κλέψω, τ' αποφάσισα.

*

Γιάν.— Έ απελπίστηκαν πιά να με κάνουν γαμπρό. Έφρασαν το σπίτι, το άλειψαν, όλα έτοιμα τάχανε.

Σύρμος.— Σά να λεί, μπήκαν κάμποσο χρέος.

Γιάν.— Τι τους θέλεις. Αυτοί όμως, γύρεψαν τώρα ένα ναύτη, που παει με τα καράβια.

Σ.— Ποὺν' το Λενιώ τώρα να το βάλουμε μπροστά.

Γιάν.— Α να, αντίκριμα στη ράχη ποιά είναι;

Σ.— Αυτή με την κόκκινη ποδιά και το περδικίσιο περπάτημα; δές το.

Γ.— Το κακόμοιρο σε τί χέρια θα πέσει. Για φαντάσου, να μην τον θέλει, να μην τον αγαπάει καθόλου. Κι αυτός να την παίρνει για τη μορφή της. Θα της λεί, είσαι έμορφη κι αυτή θα την παίρνουν τα δάκρυα. Έ κακόμοιρο κορίτσι!

Σ.— Τι κακόμοιρο και ξεκακόμοιρο. Στάσου να του πάρουμε τον άέρα. Τι λές; να του φωναξω;

Φωναζει: «Οξ' απ' τ'άμπέλια βρέ! οξ' απ' τ'άμπέλια!

Νά γύρισε και κοιτάζει, αυτή είναι, χά, χά. Τρέχα τώρα μη μας ιδούν.

ΕΠΙΣΤΗΜΗ ΠΡΩΤΟΜΑΘΗΤΗ

ΑΘΡΩΠΙΝΟΣ ΜΗΧΑΝΙΣΜΟΣ*

ΜΕΡΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟ

Αίμα

21. Τι λοιπόν είναι άπτό το αίμα το θαμνουργό; Κοίταξες ποτές σου με καλό μικροσκόπι την ψιλή διάφανη μεμπράνα σε πόδι βαθράκου και πρόσεξες το κόκκινο το αίμα που πιλαλά μέσα στ'άβλακούλια του; "Αν όχι, πήγαινε και κοίταξέ τα άμέσως" είδεμή, ποτές σου δε θα καταλάβεις "Αθρώπινο Μηχανισμό. Έκει λοιπόν θα δεις δίχτι από ψιλά ψιλά άβλακούλια, στενώτερα κι' από τις τρίχες της κεφαλής σου ακόμα, που μέσα τους σκουντηχτά και βιαστικά κατακυλιάνε σωροί μικρούλια μακρουλά κίτρινα σφαιρουλάκια. Μερικά άβλακούλια είναι κάτι φαρδύτερα, και μέσα σ' άφτά τα φαρδύτερα θα δεις πυκνό ρέμα σφαιρουλάκια που όρμα προς τα στενώτερα και τα πλημμυρά. Και τα σφαιρουλάκια άφτά κολυμπάνε μέσα σ' ένα όγρο τόσο καθαίο, που άδύνατο νάν το δεις. Μερικά άβλακούλια είναι τόσο στενά, που μοναχά ένα σφαιρουλάκι — ή Μόριο άς το πούμε — τη φορά μπορεί να περάσει, και πολύ συχνά τα βλέπεις που περνούνε μονοσκοίνι. Παρατηρώντας τα έτσι καθώς κατακυλιάνε μέσα σ' άφτά τα στενά άβλακούλια, θα δεις πως τέλος κουτρουδαλούν πάλι μέσα σε φαρδύτερα άβλάκια — άβλάκια κάπως σαν εκείνα απ' όπου ξεκίνησαν — εξόν που τώρα το ρέμα δέν πηγαίνει παρα άλαργέβει από τα στενώτερα άβλακούλια. Τα ψιλότερα άβλακούλια, αν και φαίνονται σαν άβλάκια μοναχά, είναι όμως γύρω προφυλαγμένα από φτενούς τοίχους, και λέγονται Τριχωπές. Πόσο ψιλά είναι και μικρά θάν το νιώσεις, α συλλογιστείς πως ό,τι βλέπεις γίνεται στο βάθος πετσιοῦ τόσο φτενού, που σου φαίνεται ίσως σα να μην έχει πάχος καθόλου.

Τα φαρδύτερα άβλάκια που κατεβαζουν το αίμα στις τριχωπές είναι άκρες αιματοστάμνων σαν εκείνες που στο κουνέλι τις είπαμε άρτηρίες, και τ'άλλα φαρδιά άβλάκια που παίρνουν το αίμα από τις τριχωπές είναι άρχές φλεβών.

Άφου καλοκοιτάξεις του βαθράκου το πόδι κάμποση ώρα, στασου και συλλογίσου πως και σε κάθε πές μέρος του κορμιού σου, σε κάθε του τετραγωνικό δάχτυλο, σε κάθε ίσως τετραγωνικά γραμμή, κάτι παρόμοιο θα φαινότανε, α μπορούσε το μικροσκόπι σου νάν το δείξει, εξόν που τα σφαιρούλια εί-

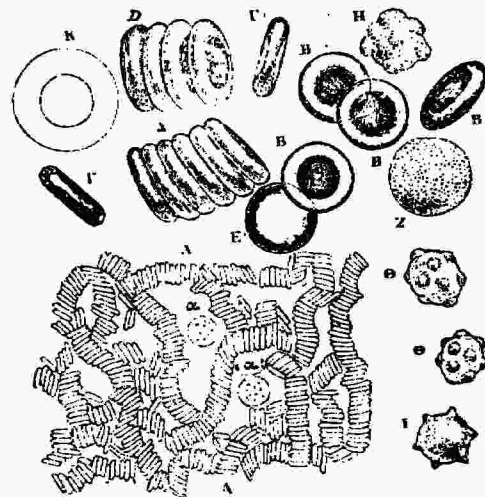
*) Κοίταξε φύλλα 184 185 186 187 και 188.

ναι μικρότερα και στρογγυλά, οι τριχωπές στενώτερες και συνήθως πιο χοντρές, και το τρέξιμο γοργότερο. Του ποντικιοῦ, που το σπουδάσαμε πριν, κάθε μία του μαλακιά και μακριά κλωστή είναι τυλιγμένη όλόγυρα μέσα σε πυκνό δίχτι μικρούτσικες τριχωπές, που μέσα τους, όσο υπάρχει ζωή, παντοτινά τρέχει γοργό ρέμα αίμα κοκκινισμένο από άμέτρητα σφαιρουλάκια.

Σε κάθε μέρος της σάρκας σου — στο μικλό, στο ραχόσκοινο, στο πετσι, στα κόκκαλα, στα πλεμόνια, και σ' όλα τα όργανα, πές παντού στο κορμί σου — θα δεις το ίδιο, μέσα σε στενά σωληνάκια να πιλαλούνε βιαστικά κόκκινα σφαιρουλάκια, και μαζί τους να τρέχει το καθαρό όγρο όπου κολυμπάνε.

"Αν κενθήσεις το δάχτυλό σου, ματώνει" κι' ό,τι πές μέρος του κορμιού σου κενθήσεις, θα ματώσει. Τόσο πυκνωμένα είναι τα μικρά αιματοστάμνα, ώστε όπου κι' α μπήξεις βελόνα, άς είναι όσο θές ψιλή, δίχως άλλο θα τρυπήσεις και ξεσκίσεις κάπιο μικράκι αιματοάβλακο — ποτέ άρτηρία, ποτέ τριχωπή, ποτέ φλέβα — κι' άμέσως θα χυθεί όξω ή κοκκινωπή σταλαματιά.

22. Τι είναι αίμα; Είναι ένα όγρο, τρέχει γύρω σα νερό, όμως είναι πυκνότερο από νερό, πυκνότερο για διό λόγους. Πρώτα, το νερό, δηλαδή το άγνό το νερό, είναι όλο μια ουσία, και με το πιο δυνατό μικροσκόπι αν το κοιτάξεις, δε θα δεις τίποτα μέσα του. Έπειτα είναι υπερβολικά διάφανο, βλέπεις καλά μέσα από μεγάλο πάχος καθαρού νερού. Δοκίμασε όμως να κοιτάξεις μέσα κι' από πολύ ψιλό φύλλο αίμα, άπλωμένο μεταξύ σε διό γιάλινες λάμες, και πολύ λίγο πράμα θα δεις. Το αίμα λοιπόν είναι αδιάφανο. Γιατί;

Άχν. 4

Κόκκινα κι' άσπρα Μόρια μεγαλωμένα
Α. Μόρια μέτρια μεγαλωμένα. Τα κόκκινα στοιβασμένα σε δεκάρες. Τα α και α διό άσπρα Μόρια
Β. Κόκκινα Μόρια πολύ μεγαλωμένα και παραστημένα κατάνωτρα

"Ήταν μόνος σ' ένα βράχο κ' αίστάνονταν να τον άγγίξει ο θόλος τ' ουρανού τριγύρω. Άγαλία άπλώθηκε ή θάλασσα ως τα πόδια του κ' έβρεξε το βράχο. Άπ' τη γεράνια της όψη, σε γεράνιο πουκάμισο, σηκώθηκαν τα χέρια της Ελένης, κ' έλαμψε το πρόσωπό της, γαλήνιο, με κυλιστά μεγάλα μάτια — ω θείο πρόσωπο κ' ήρθε κάτω απ' το βράχο στα πόδια του και τον παρακαλούσε. Μά ο Γικνης γελώντας όλοένα, τοξοφιγγε το λαϊμό. Πάλεψαν, πάλεψαν ώρα πολλή, στα κοντά του ξέφυγε — ή Ελένη ήταν άφαντη — κ' έπεσε στη θάλασσα να πνιγεί.

Στο σκοτός του κατωγιού το αίστάνονταν ακόμα γύρω του τ' όνειρο αυτό, ψάχνοντας για καλάμι. Έστερα κίνησε να ψαρέψει ή να πνιγεί. Τ' άστέργια έλαμπαν ακόμα στον ουρανό.

Κατέθηκε σ' ένα άκρωτήρι ξερό. Σημέρωνε γύρω, κ' ή άγριάδα του τόπου χύνονταν στην ψυχή του. Κάθισε στο βράχο κ' έσκυψε κι αντίκρυσε το πέλαγο που ζυπνάει. Τίναξε τ' άρμιδι στ' άπατα νερά και καρτερούσε.

Άφες μάζανε κι άμολούσε. Σημέρωσε ή μέρα, μέρα λαμπρή, τα άνήλιαγα βάθη της θάλασσας ήμείρωσαν κ' είδε: γύρω στο δόλωμα που τριγυρούσαν οι μαύρες καλογρίτσες. Σ' ώρες άπάνω που μεσουρανούσε ο ήλιος σπάραιζε το καλάμιδι. Το τίναξε ά-

πάνω κ' έσκισε τον ουρανό σέρνοντα τρεμουλιαστό ψάρι. Έπεσε και μπλέχτηκε μες τα σκοινιά από πάνω του. Τόσους κάμποσο και στο ξανα γύρισμα έπεσε ζαγκίστρωτο στις γούρνες τις γεμάτες θάλασσα και μαύρες των βράχων. Παλι βουλιαζει τ' άρμιδι του. Οι γλάροι τώρα πετούσαν τριγύρω, άπάνω κάτω. Χύνονταν στη θάλασσα ν' άρπαξουν κανένα ψάρι, πάλι πετούσαν. Και στο δόλωμα τώρα ταιμπούσαν τα ψάρια. Τεζάρισε το σκοινί και λιγυσε το καλάμι. Τραβήξε ένα ψάρι, μεγάλο, το σήκωσε απ' τη θάλασσα ψηλά, μά τίναξε κ' έπεσε πάλι μέσα. Και δίπλα του ένας γλάρος πέταξε γύρω, χαμπήλωσε χύμηζε κι άρπαξε το ψάρι απ' τη γούρνα.

Τόν έπιασαν γέλια. Κοίταξε κι ο γλάρος πετούσε άνοιχτά.

Άμίλητη ή θάλασσα. Έμασε τ' άρμιδι του και τ' άφισε, έβγαλε τα ρούχα του. Έπεσε βαθεία, μακροβούτι, πετάχτηκε κι άρχισε να πλείει. Σιγαλό το πέλαγο τ' άφινε πίσω. Έβαλε σημάδι τον κάβο τον άντικυνό. Άξαφνα άρχισε να φριέται ή θάλασσα σε φύσημα κύου. Ο ουρανός είχε σκεπαστεί με σύννεφα. Θάμπωσε το φώς. Η θάλασσα μολυβένια. Ένα άντικυνό βουνάκι μόνο έβλεπε ο ήλιος μες απ' τα σύννεφα. Ζύγωνε τον κάβο. Τ' άγέρι φυσού-